

TUŽILAČKI MODEL ISTRAGE

Radna verzija Zakonika o krivičnom postupku Republike Srbije

Prof. dr Stanko Bejatović

Radna verzija ZKP i proces reforme krivičnog procesnog zakonodavstva Srbije

Radna verzija Zakonika o krivičnom postupku Srbije predstavljena je stručnoj javnosti Srbije u okviru rada XLVII redovnog godišnjeg savetovanja Srpskog udruženja za krivičnopravnu teoriju i praksu 24. septembra 2010. godine na Zlatiboru, a široj stručnoj javnosti ona je dostupna sa početkom tromesečne javne rasprave (14.9.2010. godine). Cilj javne rasprave je ukazivanje na opravdanost predloženih rešenja i ocena kvaliteta njihove normativne razrade i na taj način davanje punog doprinosa svih subjekata stručne rasprave kvalitetu sadržaja teksta Zakonika pre njegovog upućivanja u skupštinsku proceduru. Kvalitetu sadržaja ovog zakonskog projekta mora biti posvećena posebna pažnja pre svega iz razloga što prema stavu Ministarstva pravde Republike Srbije formiranom, pored ostalog, i na skoro opšteprihvaćenom stavu stručne javnosti Srbije, donošenjem novog Zakonika o krivičnom postupku Republike Srbije treba da bude stavljena tačka na višegodišnji proces reforme njenog krivičnog procesnog zakonodavstva. Podsećanja radi nije suvišno, i na ovome mestu, istaći da je reforma krivičnog procesnog zakonodavstva Srbije započeta donošenjem ZKP iz 2001. god. ("Sl. list SRJ", br. 70/2001, 68/2002 i "Sl. glasnik RS", br. 58/2004, 85/2005, 115/2005, 56/2006, 49/2007, 122/2007, 20/2009, 72/2009 i 76/2010). Osnovni ciljevi reforme su stvaranje normativne osnove za efikasniji krivični postupak s tim da to ne ide na uštrb nacionalnim zakonodavstvom i relevantnim međunarodnim aktima zagarantovanih sloboda i prava čoveka i građana uopšte i usaglašavanje našeg krivičnog procesnog zakonodavstva sa opšteprihvaćenim međunarodnim pravnim standardima i rešenjima prisutnim u relevantnom komparativnom krivičnom procesnom zakonodavstvu. Polazeći od ovako postavljenih ciljeva Zakonik o krivičnom postupku iz 2001. godine uvodi ne mali broj izuzetno značajnih novina kojima se pre svega stvara normativna osnova za efikasniji krivični postupak. U prvom redu to su: Proširivanje mogućnosti primene na-

čela oportuniteta krivičnog gonjenja i na punoletne učionice krivičnih dela; Uvođenje mogućnosti izricanja krivičnih sankcija bez glavnog pretresa; Proširivanje funkcionalne nadležnosti sudije pojedinca; Proširivanje mogućnosti vođenja skraćenog krivičnog postupka i za krivična dela za koja je predviđena kazna zatvora do tri godine; Ograničavanje ukupnog trajanja pritvora; Određivanje roka za veštačenje i propisivanje posledica propuštanja određenog roka; Određivanje procesnog trenutka do kojeg se lice koje uživa pravo imuniteta može pozvati na imunitet; Ograničenje broja branilaca jednog okrivljenog lica; Ustanova krivičnog gonjenja po predlogu oštećenog lica; Nove mere prema subjektima koji svojim ponašanjem onemogućavaju ili otežavaju održavanje glavnog pretresa; Određivanje roka za povraćaj privremeno oduzetih predmeta i sl. Trend novih rešenja u krivičnom procesnom zakonodavstvu Srbije započet donošenjem Zakonika o krivičnom postupku iz 2001. godine u cilju stvaranja normativne osnove za efikasniji krivični postupak nastavljen je njegovim izmenama i dopunama iz maja meseca 2004. godine ("Sl. glasnik RS", br. 58/2004), odnosno izmenama i dopunama iz avgusta meseca 2009. godine ("Sl. glasnik RS", br. 72/2009) koje donose najznačajne novine upravo po pitanju stvaranja normativne osnove za još efikasnije delovanje krivičnog pravosuđa, i to prevashodno putem ozakonjenja nekih od osnovnih vidova pojednostavljenih formi postupanja u krivičnim stvarima. (Slučaj pre svega sa institutom sporazuma o priznanju krivice). Pored ovog, kada je reč o procesu reforme krivičnog procesnog zakonodavstva Srbije pažnju zaslužuje još jedna činjenica. Ona se ogleda u sledećem. I pored toga što je skoro prema jedinstvenom mišljenju naše stručne javnosti ZKP iz 2001. godine predstavljao jednu dobru normativnu osnovu za efikasnu borbu protiv kriminaliteta i da je u cilju stvaranja još potpunije normativne osnove za povećanje efikasnosti krivičnog postupka uopšte trebalo raditi na njegovoj daljnjoj dogradnji umesto ovog pristupilo se donošenju novog ZKP i isti je u izuzetno kratkom, za zakonske tekstove ovakvog karaktera nezabeleženo kratkom vremenskom

